

Μεταρ. 15

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
'Αριθ. 'Ερωτ. Ερωτ. I 40/1970

Α.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
Δεκ. 1968 / Φεβρ. 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, καμινόπολις).... *Μεσαριά...*
(παλαιότερον ὄνομα :), Ἐπαρχίας... *Κερκίρας*
Νομοῦ... *Κ.ε.φ.μ.ρ.α.ς*.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος... *Φαίτης*
..... *Μιχαήλ*..... ἐπάγγελμα... *Δημοδιδάσκαλος.*
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Μ.ε.σ.α.ρ.ιά*... *Κ.ε.φ.κ.ί.ρ.α.ς*
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον..... *π.έν.τε.ς.γ.*
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον ... *Μαθ.λός. Ἀριστείδης. τοῦ...*
Ἰωάννου......
ἡλικία... *60*... γραμματικαὶ γνώσεις... *Ἀθ.φ.ο.ι.τος. Δημοτισμοῦ*
Σχολείου...... τόπος καταγωγῆς *Μεσαριά-Κερκίρας.*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ
β) *Μαθ.λός. Ν.μ.λ.α.ος. Ε.ε. Μεσαριάς. ἐτῶν. 75*

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων ; *Ὁ. μ.α.μ.θ.α.ς. θ.ρ.ω.ρ.ί.ζ.ε.τ.ο. διὰ...*
σ.π.ο.ρ.άν. καὶ... οἱ... λ.ό.φ.ο.ι... διὰ... θ.ο.ί.μ.ν.α.ς.
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; *Ἐ.ν.η.λ.λ.ά.σ.σ.ο.ν.τ.α. κατὰ. χ.ρ.ο.ν.ι.κ.ά. δ.ι.α.σ.τῆ.μ.α.τ.α.*
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητες· δ) εἰς μονὰς κλπ.
Ἀ.κ.ῆ.μ.α.ν. εἰς. φ.ν.σ.ι.κ.ά. π.ρ.ό.σ.ω.π.α. καὶ. εἰς. γ.α.ι.α.υ.κ.τῆ.μ.ο.ν.α.ς. Ἑλ.λ.ῶ.ν.α.ς.
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; *Μ.ε.ρ.α.ς. αὐ.τῆ.ς. εἰς. τὰ. τέ.κ.ν.α. μετὰ. τὸν. θ.ά.ν.α.τον.*
τ.ὸ. μ.ε.γ.α.λ.ύ.τ.ε.ρ.ον. μ.έ.ρ.ο.ς. δι.α.ν.έ.μ.ε.τ.αι. μετὰ. τὸν. θ.ά.ν.α.τον.
τοῦ. πα.τ.ρ.ός.

- β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται εἰς τὴν γεωργίαν καὶ κτηνο-
τροφίαν.

- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; Ἀσχολοῦνται καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ..

- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; Εἰργάζοντο πτω-

χοὶ γεωργοὶ ἐν ταῦ χωρίον. ἢ ἐν χειμαλιῶν.

χωρίων. ἢ τε ὡς ἄτομα, ἢ τε μὲ τὴν οἰκογένειάν των.

- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημα-
κατόροι κλπ.) Γραμματινοὶ, Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

ἦσαν... δούλοι τῶν τσιφλικούχων,

- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) ; εἰς χρήμα καὶ εἶδος.

- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; Ἐχρησι-

μοιοῦντο καὶ ἐργάται. ἢ ἐδοχιαυῶς. Προήρχοντο ἐκ τῶν

διαφόρων χωρίων. ἦσαν ἄνδρες ἢ γυναῖκες. ἡμερομίσθιον εἰς
χρήμα καὶ εἰς εἶδος.

- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι (ὑπηρέται) ἢ δούλαι ; Ἐάν ναι, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; Ἐχρησιμοποιεῖντο καὶ ὑθη-
ρεῖται ἢ δούλαι. Προήρχοντο ἐκ ταῦ χωρίων,

- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ;

Ἐθέλησαν εἰς τοὺς γαιοκτημόνας (τσιφλικούχους),

- β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται, ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρα-
ματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

Ἐθέλησαν ἢ ἐδοχιαυῶς ὡς ἐργάται,

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμίας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;...

Ἐλιπαίνοντο... με ζωϊκὴν... κόπρων... βοῶν...
αἰγοπροβάτων... ἀνέμην... ἐλιπαίνοντο... με φυτικὴν
διά... τῆς... καλαμίας... θάμνων... κλπ.

- 2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας;... Ἐγίνε... κατὰ... τὸ... ἔτος... 1920,.....

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας;.....

Ἐχρησιμοποιοῦνται... ἀπὸ... τοῦ... 1915.....

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόπτερο, δίπτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; Ἐχρησιμοποιεῖτο τὸ μονόπτερο ἄροτρον

ἐν τὰ... θερινὰ... κτηνὰ καὶ ἐν τὰ... χειρὶν...

Τὸ ἄροτρον... κατασκεύαζε... ἐ... τεχνίτην... σιδηρουργόν,

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοιχοὺς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1..... 4..... 7..... 10.....

2..... 5..... 8.....

3..... 6..... 9.....

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;)... Ἀπὸ... τοῦ... 1945...

- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ... Ἀπὸ... τῆς... ἀρχῆς.....

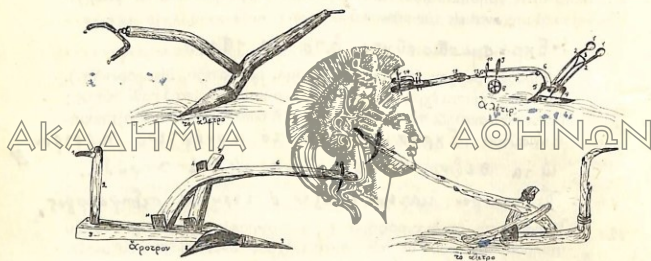
4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). Δὲν ὑμάρχει..

5) Μηχανή ἄλωνιςμοῦ .. Ἀπὸ.. τοῦ 1950

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον

.. Κατεσκευάζαν... ὅλοι... ὅσοι... εἶχαν... Σευγάρια,

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11.
2.	7.	12.
3.	8.	13.
4.	9.	14.
5.	10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατὸν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμῃσιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Ἦτο. μι. δ.ς. μ. ρ. ρ. ἦς. δι. ἀ. τῆν. ἀ. ρ. ο. τ. ρ. ἰ. α. α. ν. τ. ῶν. χ. ω. μ. α. τ. ε. ρ. ῶν
? ε. δ. α. μ. ὦν.

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; ... Τὸ... ἑ. χ. ἦ. κ. α. ὦς.
ἀ. ν. ὦ. τ. ἑ. ρ. ὦ.

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου,

Ἦτο. μα. τ. ε. σ. κ. ε. ν. α. σ. μ. ἐ. ν. ἢ. ε. μ. ξ. ὦ. λ. ο. ὦ.

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.)

Ἐ. ρ. γ. α. λ. εῖ. α. δι. ἀ. τ. ἦν. μα. τ. α. σ. κ. ε. ν. ἦ. κ. τοῦ. ἀ. ρ. ὁ. τ. ρ. ο. ὦ. ἦ. σ. α. ν. ;
σ. κ. ε. θ. ἰ. ἄ. ρ. ν. ὦ. π. ρ. ἰ. ὦ. ν. ὦ. ἀ. ρ. ἰ. δι. ἀ. ρ. ν. ἄ. ρ. ἰ. (ξ. ὦ. λ. ο. φ. ἄ. ἰ.), σ. φ. ὦ. ρ. ἰ.

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. Ἐχρησιμοποιοῦντο. βόες. καὶ. ἵπποι.

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; Ἐχρησιμοποιοῦντο. ἄλλοτε. ἓν. ἄλλοτε. δύο ζῶα.

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἢ το (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; Ἦτα. ἀναγκαῖος... ὁ... ζυγός.....

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

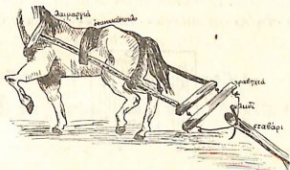
10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). Ὀνομάζεται. κουλλούρι.

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; Ἀπὸ. τὰ. 19.15....

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) ; 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτῆτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποία ἢ συνήθεια εἰς τὸν τρόπον σας. *Παλαιότερον ὥργωνεν ὁ ἰδιοκτῆτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ὁ ὑπηρέτης.*

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

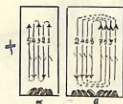
2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἅκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
Μέ. σχοινί.. ἀπὸ τὰ κέρατα.. τοῦ ἵππου.. καί.....
διένει.. ἀπὸ τὴν λαβὴν.. τοῦ ἄροτρου.....

- 4) Σχεδιάσατε πώς γίνεται παλαιότερον (επίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλάκας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Τὸ χωράφι ὡργώνετο, ὡς καὶ σήμερον, μὲ ἀνοιγομένης αὐλάκας, κατ'εὐθείαν γραμμὴν. (Σχεδ. α)

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ γίνεται (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὲς ἢ σπορίες, ντάσιες, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.); ἢ... σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ... γίνεται μετὰ σιασιές...

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); μετὰ αὐλακιάν;

Ἐχωρίζετο μετὰ αὐλακιάν,

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ φυνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μετὰ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον; ... τὰ ... ὡς ...

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διανοίξις τῶν αὐλάκων μετὰ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

Ὑποθήκην. ἢ τὸ ὅτι... διανοίξεως τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὑνί... πλαγίως, βαθιὰ, καθ' ἑξῆς,

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων.

..? Γίνετον... ἐν... ἔλα.....

γ) Ἀροτρίσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα εἰνόντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

..ἔγχετο... τρία... τὸν... Μ. ἄρ. τ. α. ν... γύρισμα... ..

..καὶ... διβόλισμα... καὶ... τὸν... Ἀθρίθιον... ἢ... σπορά... ..

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

..ὡς... πρὸς... ..

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν... ..

..Ἐπὶ... τρία... χρόνια... ..

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; .. Τρία... κατὰ... φθινόπωρον... ..

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; ..

..Κατὰ... τὴν... σπορὰν... χρησιμεύεται... τὰ... δισάνια... ..
..ἐν... τὸ... ἔδαφος... περιέχεται... ὁ... σπόρος... ..

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδᾶρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

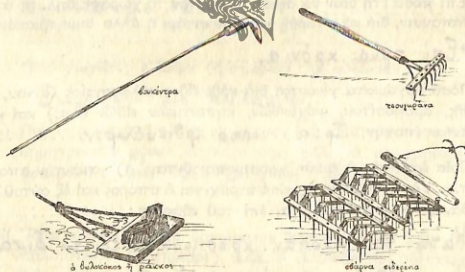
Γίνεται... μ. ἐ... ἑλλειψοειδῆ... σιδηρᾶ... ράβδον, ἢ...
ἀθροῖα... ἔχει... τοποθετηθῇ... εἰς... τὸ... ἐν... ἄκρον... τοῦ...
βουκέντρου...

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργανον ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

Γίνεται... σβάρνισμα...

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Ἡ... ἰσοπέδωσις... τοῦ χωραφιοῦ... ἐκτελεσθῇ...
τὴν... τοῦ χωραφιοῦ... (σβάρνισμα)

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)
 ἔργα λεία... διὰ... ἐκὰς φέρειν... καὶ... ἐκάλισμα... χρη-
 σιμὰ θοισύντα... ὅ... καὶ... καὶ... ἢ... τὰ πα...

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν
 .. Δὲν... ἔχουν... βοηθόν...

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπο-
 ράν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου
 εἶδους... ἔχουν... ἐργάζοντο... καὶ... τὰ...

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν
 ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά.
 .. ἔκαλλιεργεῖντο... τὰ... περὶ δὲ... ἔδρα...

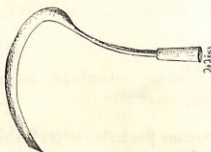
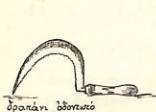
- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμή-
 λων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές)
 καὶ ἄλλως.
 .. ἔφυτευαντο... μὲν... αὐλάκια... καὶ... βραγιές...

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργα λεία θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
 (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)
 ἔθερίζοντο μ. ἐ. πὸ δρεπάνι... καὶ... μ. ἐ.
 φάλτσες,

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
 ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ
 σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε... ἦσαν...
 καὶ... εἶναι... ἐν χρήσει... τὰ δρεπάνια μ. ἐ. κόψη.
 ὡς ἢ ἀνωτέρω... εἶναι... ἀλκίς,

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο
 (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν
 ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Μ. ἐ. φάλτσες
 (κόσσεις)

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργα-
 λείου ἤτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....
 ἦ... κόψη... εἶναι... δρεπανιοῦ... ἢ... τῆς... φάλτσας...
 ἦτο... ὁμαλὴν,

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
 γραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....
 ἦ... χειρολαβὴν... ἦτο... κατεσκευασμένην... ἀπὸ... ζύλου...

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *Τ.ά. θεριστινὰ. ἔργα λεία. κατεσκευάζεν εἰς τὸ ἔργα ἐπὶ ρόν. τον. ὁ. τεχνίτης. (χάθρος)*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Ἦτα. παλαιότερον. καί. εἶναι. ἐν ὁρμῇ. σήμερον. ἐν χρήσει. ὁ. θερισμὸς. τῶν. δημητριακῶν. δι' ἐνριζώσεως.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σίτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Ἐθερίζαντο. αἱ. τὰ. μέσος. τοῦ. ὕψους. τῶν.*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *Ἐλείποντο. καὶ οὐκ αἱ.*

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χερίδες, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; *Οἱ. ἴδιοι. αἱ. θερισταί. ἀποθέτουν. ἐπὶ. τοῦ.*

Ἐδάφους. τὰ. χερόβολα.

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χερίδες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *Τὰ. δράγματα. ἐπὶ. τοῦ. ἐδάφους. τοποθετοῦνται.*

Πολλὰ. μαζί. (10-15), αἱ. δὲ. κατευθύνονται. τῶν.

σταχυῶν. διασταυρώνονται.

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
 λοῦνται ἀγκαλιές. Τὰ τοποθετούμενα μαζί
δράγματα λίσσονται δέματα

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ;
Θερίζουν καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες
Δὲν ὑπῆρχον οὐτε ὑπάρχουν θερισταί
ἐπαγγελματίαι

2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν)
Ἡμεῖς βουκο με ἡμερομίσθιον καὶ κατ' ἀποκο-
πὴν. Ἡ ἀμοιβή ἦτο εἰς χρῆμα καὶ εἰς εἶδος.
Τὰ ἡμερομίσθια καὶ φαγητὰ.

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωση (δὴλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέσση των) ;
Δὲν ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας των
πρὸς προφύλαξιν οὐδέ περιεβάλλαντο τι

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ἐδίδετο. προσοχὴν. Διὲν. ἀρχίζε. πατέ. ὁ. θερισμός
ἡμέραν. Τρίτην. διότι. ἐθεωρεῖτο. ἀνάκτελν.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

Ἐτραγουδοῦσαν. διάφορα. δημοτικὰ. τραγούδια

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἕνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΘΗΝΩΝ

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

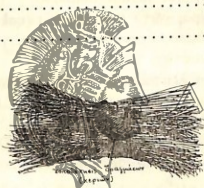
- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; Τὸ. δέσιμον. τῶν...

θερισμένων. σταχύων. ἐγίνετο. μετὰ. τὸν. θερισμόν.
Πρὸς. ξήρανσιν. μετεπέρροτο. εἰς. τὰ. ἀλώνι.
ἄθου. ἔμειναν. δέμα. ἕως. δέμα. πέντε. ἡμέρας.

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεματίασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουσοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν. *Τοῖς ἐτάχθης*

*ἔδενον. οἱ θερίσται. οἱ δ' ὁπταὶ καὶ τοῖς.....
μετέφερον ὡς δεμάτια. ἔδένοντο. μετὰ βρο-
υσοειδῆς θάμνους. ὅπως βροῦλα, σπάρτα.
κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν δὲν.....
ἐχρησιμοποιεῖτο ἐργαλεῖον.....*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

*Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο
εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν.....*

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

Γίνεται κατὰ... μῆκα... φεβρουάριον, Μάρτιον
ἢ καὶ Ἀπρίλιον.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν. *Ἡ ἐξαγωγή τῶν γεωμήλων γίνεται
μὲ σκαπάνην... Χρῆσις... τῆς μοικῆς... σκαπάνης*

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰν χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. *Ἐσυνθίζετο.
ἡ διατροφή τῶν ζώων μὲ σανόν, καλαμώματα κλπ.
Ἀπὸ τὰ χωράφια ποὺ ἦσαν σκαρμμένα καλαμῶμα
ἢ σιτάρη, ἀφ' οὗ ἐθερίζαντο, ἔμεινον αἱ καλαμώματα ἀπὸ τὸ
καλαμῶμα καὶ ἐφρέσθη ἀπὸ τὸ σιτάρη. Κατόπιν ἐμβό-
νο γὰρ φρέσθη ἡ φάτσα (κόσμη) ξηραίνοντι καὶ συνεινώνοντο εἰς
2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ά.). *Ἐθερίζετο τὸν... οὐνιον... τὸν... τὸν...**

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

μὲ... δρεβάνια... ἢ... ψάχτσες (κόσμη).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Ἐχρησιμοῦντο... τὸ... παροῦν... μ. ε. ε.
 εἰς τὸ... ἑ. θ. οἶον... ἐγένετο... τὸ... δέσμιον... ὡς... πόρτον...
 Ἡ... συρμένη... εἰς... τὸ... παροῦν... ἐγένετο... διχάζει,
 καὶ τὸ δεμένον... θάρον... πόρτον... ἐγένετο... μ. ε. ε.

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Συνκεντρώνοντο... εἰς... τὸ... ἀλώνι... καὶ... εἰς... τὴν
 αὐλὴν... τοῦ... σπιτιοῦ...

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινες τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις; εἰς σωρὸν ὕπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; ἔχεται

θεμωνιά. Ἡ... τοποθέτησις... ἐγένετο... εἰς... σωρὸν...

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας άλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ άλώνι; Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν

ἀλώνι... διὰ... τὸν... ἀλωνισμόν... τῶν... δημητριακῶν...
 Ὁ... χωρισμός... τοῦ... καρποῦ... ἀπὸ... τὰ... ἄχυρα...
 ἐγένετο... εἰς... τὸ... ἀλώνι...

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ άλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; Τὸ... ἀλώνι... κατεσκευάζετο... ἐξ...
 τοῦ... χωρίου... εἰς... ὑψηλὴν... ἀποθεσίαν...

5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
 ἐάν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
 σίς του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; Τὸ ἀλώνι
 ἀνήκει εἰς πολλές οἰκογενείας... Ἡ χρῆσις
 του ἐγένετο... μετὰ τὴν σειρὰν τοῦ θεισμοῦ.

6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; Ἀρχεται
 τὴν 17^{ην} Ἰουνίου καὶ λήγει τὴν 31^{ην} Ἰουλίου.

7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των) π.χ. χωματά-
 λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
 ἐστρωμένον με πλάκες).
 (Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
 διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) Τὰ ἀλώνια ἦσαν χωμα-
 τάλωνοι (με δάπεδον ἐκ χώματος) καὶ πετράλωνοι
 με δάπεδον ἐστρωμένον με πλάκες.

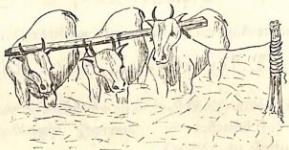
8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
 ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνο)· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
 ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
 χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
 καὶ ἀχύρων). Πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ ἀλωνισμοῦ
 τὸ ἀλώνι ἐπισκευάζεται διὰ μείγματος
 κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων.

9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
 σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;
 Διὶ ὥραν ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν.

10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
 ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχυῶν πρὸς ἀλω-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἶονδήποτε ἄλλον.

Τὰ δερμάτια εἶναι ἐστραμμένα... πρὸς τὸ...
 ἑσπεριανὴν... παρ' ἄλωνα... Κατὰ τὴν ἀνάγκην...
 τὰ δερμάτια καὶ δίνεται τὸ ἄλωνα τὴν στα-
 χύαν

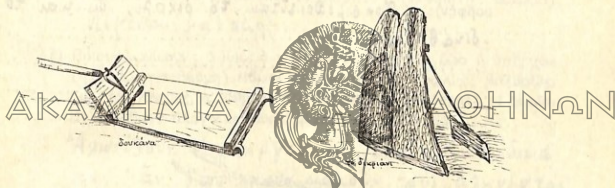
11) Πῶς γίνεται τὸ ἄλωνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιο-
 ῆσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλοχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἄλω-
 νιοῦ ξύλινος στῦλος, ὑψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερός,
 στρούλουρας, δοκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῖου εξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἐρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα. Γίνεται
 διὰ τῆς καταπατήσεως τῶν σταχύων ὑπὸ περιφερο-
 μένων ζῶων (βοῶν, ἵππων). Τοποθετεῖται ἐν τῷ μέτρῳ
 τοῦ ἄλωνα. ξύλινος. στῦλος (στηγερός), ὑψους δύο
 μέτρων. ἀνωτέρω εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, ...

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἄλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἄλωνό-
 στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλείς,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἄλωνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἄλωνα. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειράν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλείς περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἄλωνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα)... Οἱ βόες
 ζύονται... ἀπὸ... τὰ... κέρματα... καὶ... τὰ... ἄλογον
 μέ... καθίστρι... Εἶναι... διμένα... μέ... σχολι... ἀπὸ
 τὸν... σπύλαν... εἰς... τὸ... μέ... τὸ... ἄλωναυ,....

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
 χανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
 ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
 ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
 σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐzeugμένων ζώων, σύρεται
 δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
 διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο
 μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι,
 βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
 διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
 ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
 ακά. Ἠλώνιζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἄλωνι-
 στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά,
 ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλώνιζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ
 περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

Διὲν χρησιμοποιεῖται εἰς... τὰ... τὸ... πον... μας... τὸ...
 ἄλωνιστικὸν... τοῦτο... μηχανήμα,

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

Ὁ ἀλωνισμὸς ἀρχίζει τὴν 10³⁰ π.μ. καὶ διακόπτεται τὴν 6.μ.μ. διὰ τὰ θεοαναληφθῆ τὴν 10³⁰ π.μ.

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): ... Χρηθ. μο. δαι. εὔται. τὸ διχάλι, ὡς καὶ τὸ διουβάλλο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχυν ; ... Ὁ γεωργὸς μ.ε. τὸ διχάλι ἐρχεται γύρω εἰς τὸ ἀλώνι καὶ ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ἀκρόν. σταχυν.

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).

Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα ἢ ἀθροία ἐλέγετο βουκέντρι.

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἄλωνίσματος ἑνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἑνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἄλωνιου. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἄλωνίζοντο καθ' ἡμέραν. *Ἡ ἐργασία τοῦ ἄλωνίσματος ἑνός... ἀπλώματος καλεῖται δούλα, ἡ ληκνίστικα δούλα. Ἡ τρεῖς... στρώσεις...*

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἄλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθῶν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)
... λέγονται μάλαμα...

- 17) Ποιοὶ ἄλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἄλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσιρπάκηδες, καλούμενοι ἄλωνασταὶ καὶ ἀγωνισταί), οἱ ὁποῖοι εἶχον βόδια ἢ αλόγα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἄλωνισμόν
Ἀλωνίζουσι... οἱ γεωργοὶ... ἔχουσι... ἰδικὰ... τῶν... ἄν... ἔχουσι... καλοῦν... τῶν... ἀλωνιστῶν... οἱ... ὄπλοι... ἔχουσι... ἰδικὰ... τῶν... ὄπλων...

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἄλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Ἐκείνη... τὸ κοπάνισμα... με χονδρὸν ξύλον... τὸ ὄπλο... ἔλκετο κοπάνισμα, ὡς καὶ τὰ διὰ τὰ ὄπλα...

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; *Ἐκείνη... ἔλκετο... κοπάνισμα... με χονδρὸν ξύλον... τὸ ὄπλο... ἔλκετο... κοπάνισμα... με χονδρὸν ξύλον... τὸ ὄπλο...*

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλὴν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.)? *Ἐγένετο καὶ εἰς τὰ ἀλώνια καὶ εἰς τὴν
αὐλὴν. Ἐγένετο διὰ τὰ ρεβιθία, τὴν φακὴν, τὰ λαδύρια κλπ.*

κοπάνος στρογγυλός

ξύλο καμπύλῳ διὰ τὸ κοπάνημα
μικροῦ ἀμφοῦ δημητριακῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ; *Ἐγένετο . . . ὑπὸ . . . τῶν . . . μελῶν . . . τῆς . . . οἰκογενείας . . . ἢ καὶ . . . συγγενῶν, καθίως . . . καὶ . . . ὑπὸ . . . ἄλλων . . .
προσώπων . . . ἐπ' ἀμοιβῇ . . . Ἐμαλοῦντο . . . ἐργάται . . . ἢ . . .
ἐργάτριαι . . . Μὲ τὸν αὐτὸν τρόπον . . . ἐγένετο καὶ ἐν τοῖς
μεγάλους παραγωγούς,*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) ἔξιν.ετο. .
 ἐθί. . τοῦ. ἑδάφους. . ἔνοδανίζαντο. τὴν. ἡμ. ἔραν. ἐν ο
 ἡ. τρεῖς. στρώσεις. ἀνάλογα. μέ. τὰ. ἄτομα. τὰ. ὁδοῖα
 ἐργάζαντο. τὰ. καθάκισμα. λεγίνετο. διὰ. πᾶν. χωρισμὸν
 τοῦ. καρποῦ. ὥς. καὶ. διὰ. τὴν. ἀχυροποίησιν. τῶν. σταχύων.

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Ἐτραγουδοῦντο. διόφορα. τραγούδια.

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταίριμος κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) ἔξιν.ε. . τὰ. πρῶτα.

χρῆσις. τῆς. ἀλων. μηχανῆς. το. ἔτος. 1905. τὴν ἐπρομηθεύθη πρόσωπον

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχες, ἐτομασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... Οἱ. ἀλωνισμένοι. στάχες, ἐτομασμένοι. διὰ. το. λίχνισμα. λέγονται. μάλαμα. καὶ. το. ἐργαλεῖον. θρινάκι,

τοῦ δικριάνι (εἰς ἄνοιον)

τοῦ δικριάνι (εἰς ἄνοιον)

τοῦ δικριάνι (εἰς ἄνοιον)

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἐθιμον τοῦτο. *Ὁ σχηματισμός
τοῦ σωρός ἔχει σχῆμα στρογγύλον. Καρφώνεται τὰ
θρινάκια.*.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχθυογραφήσατε τοῦτο.....
*Τὸ ἀνέμισμα γίνεται μὲ τὸ θρινάκι, ὡς
ἀκριβῶς κατωτέρω εἰπὺν.*.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;
Λιχνίζουσιν καὶ οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες......

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ὀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;
*Λέγονται κόμπια. Ἀποχωρίζεται διὰ τοῦ ποδῶν
εἰς τὴν αὐλήν ἢ τὸ ἄλωνα. Ἀνέτερον ἀλώνισμα
δὲν συνηθίζεται εἰς τὸν τόπον μας.*.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ὀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ὀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολόνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

..... Διὰ... γίνεται... δεύτερον... ἀλὼνισμα,

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; Ἡ διαλο-

γή τοῦ καρποῦ γίνεται διὰ κοσκίνων.....

Ἐκρηαιμοδοιεῖται... ἀποκινῶ... θαλί... δερμόνι... ὡς.....
καλὸν... εἰς... ..

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου· ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

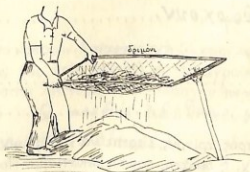
ΑΘΗΝΩΝ

ΚΟΣΚΙΝΟ ΠΑΛΙΟ ΔΕΡΜΟΝΙ

ΚΟΥΡΟΣ ἢ ΑΡΥΛΙΟΣ

ΕΡΕΜΟΝ

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Ἡ ἀθρομάμυνσις τῶν ζείνων ὑλῶν γίνεται.....
 ὕδωρ... γυμνασιόσ... διὰ... πασιένου... καλὸν μένον
 (κρυσάρα)... Σήμερον... ἐκ... χρήσει... εἶναι.....
 ἢ... ἄλωνα στικὴ... μηχανή.....

- 7) Ὃταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύννησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; Ὃταν ἐτοιμασθῇ... ὅ...

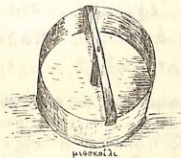
καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν... σωρεύεται...
 μετὰ τοῦ φτυαρι... εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ἐμπηγνύ-
 εται... τὸ θρινάκι... διὰ... ἀπολυνθεῖ ἀποσκύννησις
 ἢ ἀσπασμοῦ ὕδωρ τοῦ γεωργοῦ.....

- 8) Ἀλλὰ εἴθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

Δὲν ὑθάρχουν.....

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλωνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἄλωνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
 γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). *ἤρχετο. ὁ δευα-
 πιστής. εἰς. πό. ἄλωνι... ἡ. μέτρησις. τοῦ... σίτου...
 ἐγένετο... μ.έ. (μ.αν.τ.μ.ν.ρ.)... ἡ. δὲ. χωρητικότης. του.
 ἤτο. 14. ὀκάδες,*.....

μυσοκαίλι

χούσαλος

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἄλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρον τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
 χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
 γραφίας αὐτῶν) ... *κατεβάλλετο. πό. ἄλωνιάτικον,*...

ΔΟΗΝΩΝ

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ·
 ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
 κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
 κὰς συνηθείας) ... *ὁ. μαρτὸς. ἀποθηκεύετο... ἐν... μεγάλα
 δοχεῖα. ἐντός... τῆς... οἰκίας.*.....

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
 χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; ..Τό... ἄχυρον... ἀεθμιεύετο.
ἐκ... ἄχυρον... ἐκ... τοῦ χωρίου ;

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...
Ἡ διαλογὴ... τοῦ σπόρου... ἐγένετο... κατὰ τὴν...
διάρκειαν... τοῦ θερισμοῦ... ἀπὸ τοῦ... μαλκίονος
στάχυν ;

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύνων,
τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..
Κατασκευάζεται... μετὰ τὸν θερισμὸν (ὀπισθεν)... ἐκ στα-
χύνων... ὁποῖα ἀναρτᾶται ἐπὶ τοῦ εἰκονοστάσιου ;

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ; ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..
ὡς... καὶ ἐρμηνεύεται... ἐπὶ τὴν... καὶ... ἐκ... τοῦ
ἐπομένου ἔτους.

Δ'. ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμνα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)
Κατ' ἔθιμον... ἀναμνα φωτιᾶς... γίνεται... τὸ... ἑσπέρas
τῆς 23^{ης} Ἰουνίου ;

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; ...Τό...
ἑσπέρas τῆς 23^{ης} Ἰουνίου... εἰς... τὴν... πλατεῖαν...
καὶ... εἰς... τοὺς δρόμους... τοῦ... χωρίου ;

- 2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

..Ἡ. φωτιά. . ἢ. ὀρθία. . ἀνάβειναι. . γέχειναι. . λαμβανίνα.

- β'. 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ; ...

..Τ.ή.ν. . θυράν. . ἀνάπτουν. . τὰ. . παῖδια. . τοῦ. . χωρίου;

- 2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν ; Ἄν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ;

..Τὰ. . ξύλα. . συλ-
λέχουν. . παῖδιά, . τὰ. . κλέβουν. . ἀπὸ. . διαφόρα. .
μέ. . τῆ. . τοῦ. . χωρίου.

- 3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

..Τό. . θράδν. . ἀφόρια. . καρίτσιον. . τρέχουν. . μέ.
γκνάρια. . ὅδον. . ὑδάτουν. . ξύλα. . ἢ. . ἄχυρα
καί. . ευμενώνουν. . αὐτὰ. . ἐν. . πυροῦς, . εἰς. . διαφόρα
σημεῖα. . τοῦ. . ὄρους. . ἢ. . τῆς. . πλατείας;

- γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

- 1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

- 2) Πηδῆματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

Δέν.. καίονται.. τοιαῦτα.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

Ὁμοιώματα.. δέν.. ἐκαίοντο.. οὐτε.. καίονται.....

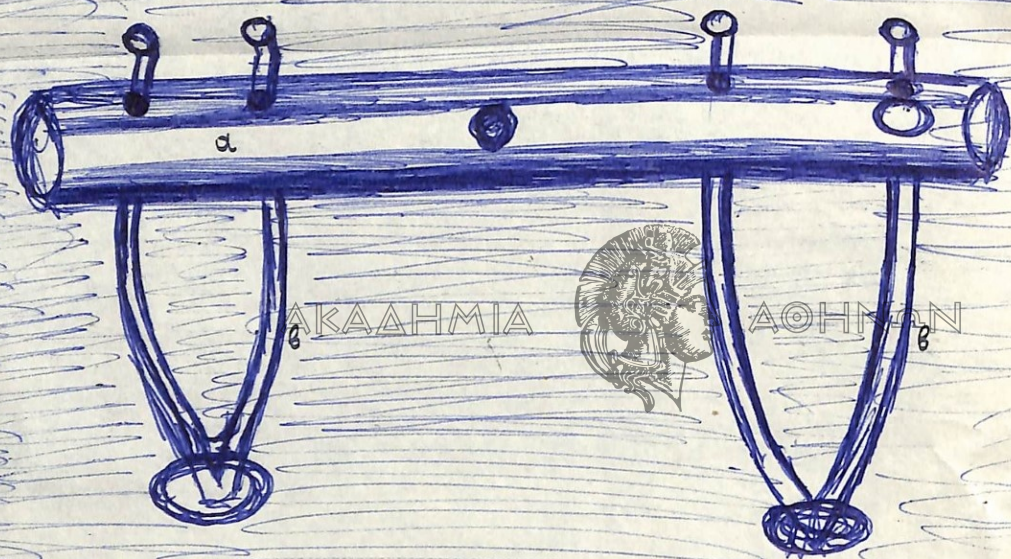
- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

Οἱ.. ευραϊ.. ἀπὸ.. ἑκόν.. ἢ.. γύρα.. λαθονταῦνται..
 εἰς.. κρίαν.. εἰ.. δεῖται.. γραφικῶν.. καὶ.. εἰ.. ἀποσταλῶν..
 3-4.. μέτρων.. κατὰ.. εἰς.. βίαν.. φωνῶν.. καὶ.. εἰ.. κατὰ..
 γέρας.. ἢ.. γέρας.. σχηματίζων.. ἐμδρόσεν.. τοῦ.. αἰ.. σωτ..
 ροῦ.. φερὰν.. καὶ.. ἀφ'.. οὗ.. ἀφ'.. οὗ.. ἀφ'.. οὗ..
 Αἱ.. θυραὶ.. αὐταὶ.. ὀνομάζονται.. γάμματα.. ἢ..
 γαμδακίνες.

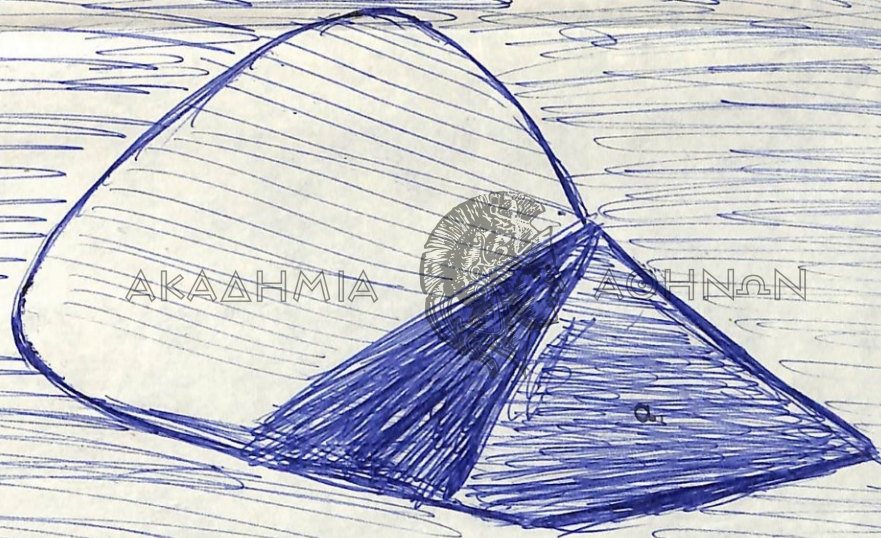
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

α, σύγος
β, τυαπίς

α, δι' ἡμέρας ὅντι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ξύλινο αλάντζι με σιδερένιο νύχι.